

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΙΓΑΙΟΥ

Διδασκαλία 2^{ης} ξένης γλώσσας

Ενότητα 11: Ανάλυση λαθών

Γαλαντόμος Ιωάννης

Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοποί ενότητας

- Εξοικείωση με το θεωρητικό υπόβαθρο της ανάλυσης λαθών
- Εξοικείωση με τον ρόλο και τις πληροφορίες που μπορούν να παράσχουν τα λάθη στον διδάσκοντα
- Εξοικείωση με τους διάφορους τύπους λαθών

Περιεχόμενα ενότητας

- **11.1.** Εισαγωγή
- **11.2.** Η χρησιμότητα της μελέτης των λαθών
- **11.3.** Κατηγοριοποίηση των λαθών

11.1. Εισαγωγή

Εισαγωγή

- Η μελέτη λαθών εστιάζει σε δύο (2) κυρίως ζητήματα: το πρώτο αφορά τη διάγνωση της πιθανής πηγής των λαθών τα οποία χαρακτηρίζουν τη *διαγλώσσα* (interlanguage) από το αρχικό μέχρι το τελικό στάδιο· (White 2003, Ellis 1994, Lakshmanan & Selinker 2001, Sharwood Smith & Kellerman 1989) και το δεύτερο το είδος και την αποτελεσματικότητα της *διορθωτικής ανατροφοδότησης* (Mackey, Gass & McDonough 2000, Kormos 1999, Lyster 1998, Morris & Tarone 2003, Mackey & McDonough 2006, Leeman 2003).

11.2. Η χρησιμότητα της μελέτης των λαθών

Η χρησιμότητα της μελέτης των λαθών 1

- Η μελέτη των λαθών είναι σημαντική για τους ακόλουθους λόγους:
 - Πληροφορεί το διδάσκοντα για το εξελικτικό στάδιο εκμάθησης της γλώσσας στο οποίο βρίσκονται οι μαθητές του.
 - Καταδεικνύει σε ποιό επίπεδο ανάλυσης της γλώσσας συγκεντρώνονται τα λάθη, καθώς και σε ποιά θέματα γραμματικής απαιτείται επανάληψη.
 - Αποτελεί το κλειδί για την ανακάλυψη των στρατηγικών κατάκτησης μιας δεύτερης/ξένης γλώσσας.

Η χρησιμότητα της μελέτης των λαθών 2

- Αναδεικνύει τα κοινά λάθη τα οποία παρατηρούνται στην προφορική και γραπτή παραγωγή λόγου των αλλόγλωσσων διδασκομένων, καθώς και τα λάθη με την υψηλότερη συχνότητα. Επίσης, αποκαλύπτει τα είδη των λαθών που «επιμένουν» παρά τη συστηματική και επαναλαμβανόμενη διδασκαλία, γεγονός που καθορίζει την πορεία που θα ακολουθήσει η διδακτική παρέμβαση. Η συχνή εμφάνιση ορισμένων λαθών δείχνει την ιδιαίτερη δυσκολία που εμφανίζει ένα θέμα γραμματικής κατά την εκμάθηση του από το συγκεκριμένο μαθητικό κοινό.

Η χρησιμότητα της μελέτης των λαθών 3

- Βοηθά τον διδάσκοντα να γνωρίσει τις ανάγκες των ίδιων των μαθητών και να οργανώσει μια αποτελεσματικότερη διορθωτική αγωγή σύμφωνα με την αξιολόγηση και την κατηγοριοποίηση που έχει ήδη κάνει με βάση τα λάθη του εκάστοτε μαθητικού πληθυσμού.
- Είναι ενδεικτική της αποτελεσματικότητας των διδακτικών μεθόδων και της διορθωτικής παρέμβασης που εφαρμόζεται στην τάξη. Η ανάλυση λαθών στην παραγωγή λόγου των διδασκομένων μετά την παρέλευση ικανού χρονικού διαστήματος δείχνει αν η διδακτική παρέμβαση έχει μακροπρόθεσμα αποτελέσματα.

11.3. Κατηγοριοποίηση των λαθών

Κατηγοριοποίηση των λαθών 1

- James (1998): τα λάθη χωρίζονται στις ακόλουθες κατηγορίες:
 - Διαγλωσσικά/Λάθη παρεμβολής (interlingual)
 - Ενδογλωσσικά (intralingual)
 - Λάθη επικοινωνιακής στρατηγικής (communication strategy)
 - Συνεπαγωγικά λάθη (induced)

Κατηγοριοποίηση των λαθών 2

- Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν τα λάθη που οφείλονται στις διαφορές που παρατηρούνται ανάμεσα στη μητρική γλώσσα του μαθητή και στη δεύτερη/ξένη γλώσσα, δηλαδή τα λάθη παρεμβολής.
- Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν τα ενδογλωσσικά λάθη, που αποδίδονται στις στρατηγικές μάθησης που επιστρατεύει ο διδασκόμενος τη δεύτερη/ξένη γλώσσα προκειμένου να ικανοποιήσει τις επικοινωνιακές ανάγκες του.

Κατηγοριοποίηση των λαθών 3

- Οι κυριότερες στρατηγικές είναι σύμφωνα με την κατηγοριοποίηση του James (ό.π.: 184-187):
 - Υπεργενίκευση ή απλοποίηση του συστήματος (overgeneralization ή system simplification)
 - Λάθη κατ' αναλογία (false analogy)
 - Λάθη ανάλυσης (misanalysis)
 - Ελλιπής εφαρμογή του κανόνα (incomplete rule application)
 - Υπερβολική επεξεργασία (exploiting redundancy)
 - Υπεραπλούστευση (overlooking co-occurrence restrictions)
 - Υπερδιόρθωση (hypercorrection)

Κατηγοριοποίηση των λαθών 4

- Η τρίτη κατηγορία περιλαμβάνει λάθη τα οποία παράγουν οι αλλόγλωσσοι διδασκόμενοι στη προσπάθειά τους να επικοινωνήσουν αποτελεσματικά με τους συνομιλητές τους καταφεύγοντας σε διάφορες επικοινωνιακές στρατηγικές που βασίζονται στη χρήση της πρώτης γλώσσας ή της δεύτερης/ξένης γλώσσας.
- Η τελευταία κατηγορία (τα συνεπαγωγικά λάθη) περιλαμβάνει όσα αποδίδονται σε ανακριβείς διδακτικές εξηγήσεις ή οφείλονται στην *υπεργενίκευση* κανόνων για διδακτικούς σκοπούς.

Βιβλιογραφικές αναφορές

- Ellis, R. (1994). *The Study of Second Language Acquisition*. Oxford: OUP.
- James, C. (1998). *Errors in Language Learning and Use. Exploring Error Analysis*. London: Longman.
- Kormos, J. (1999). Monitoring and self-repair in L2. *Language Learning, 49(2)*, 303-342.
- Lakshmanan, U., & Selinker, L. (2001). Analyzing interlanguage: How do we know what learners know?. *Second Language Research, 17(4)*, 393-420.

- Leeman, J. (2003). Recasts and second language development: Beyond negative evidence. *Studies in Second Language Acquisition*, 25, 37-63.
- Lyster, R. (1998). Negotiation of form, recasts and explicit correction in relation to error types and learner repair in immersion classroom. *Language Learning*, 48(2), 183-218.
- Mackey, A., & McDonough, K. (2006). Responses to recasts: Repetitions, primed production and linguistic development. *Language Learning*, 56(4), 693-720.
- Mackey, A., Gass, S., & McDonough, K. (2000). How do learners perceive interactional feedback?. *Studies in Second Language Acquisition*, 22, 471-497.

- Morris, F., & Tarone, E. (2003). Impact of classroom dynamics on the effectiveness of recasts in Second Language Acquisition. *Language Learning*, 53(2), 325-368.
- Sharwood Smith, M., & Kellerman, E. (1989). Crosslinguistic influence in Second Language Acquisition: An introduction. In T. Oldin (Ed.), *Language Transfer: Crosslinguistic influence in language learning* (pp. 1-33). Cambridge: CUP.
- White, L. (2003). On the nature of interlanguage representation. Universal grammar in the Second Language. In M. Long, & C. Doughty (Eds.), *The Handbook of Second Language Acquisition* (pp. 19-42). Oxford: Blackwell.

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

